

Effectiviteit van boom- beschermende maatregelen

Met de zomervakantie in het vooruitzicht komt ook de tijd om wat te mijmeren. Een van de onderwerpen is dat het uitvoeren van werkzaamheden nabij bomen gepaard kan gaan met schade aan bomen en kwaliteitsverlies van de groeiplaats. Met een vingertje wijzen naar waar wat beter had gekund is doorgaans niet zo moeilijk. De praktijk is echter weerbarstig, het is namelijk niet zo eenvoudig om bomen zonder mogelijk nadelige effecten duurzaam te behouden. In de voorbereiding van grotere projecten is de uitvoering van een Bomen Effect Analyse (BEA) min of meer een standaard. In hoofdlijnen is dan wel bekend wat er gaat gebeuren. Dat geldt doorgaans niet voor de samenhangende werkzaamheden, of wat er nog gebeurt na oplevering van bijvoorbeeld de bouw van woningen.

Auteur: Michiel Mol, senior boomtechnisch adviseur, Terra Nostra

Vorbereiding

In de ontwerp- of voorbereidingsfase van projecten is een BEA een praktisch stuk gereedschap om de effecten op de te behouden bomen te omschrijven. Het doorgronden van het project is essentieel om een beeld te krijgen van de aard en omvang van de werkzaamheden. Een veldbezoek is zondermeer noodzakelijk om op locatie in gedachten het project te realiseren, om de bodem, de bomen en hun bewortelingsprofiel te hebben gezien en beoordeeld en om mogelijke nadelige

effecten bij individuele bomen te visualiseren. Vervolgens komt het vakmanschap om de hoek kijken. Is het mogelijk om eventueel nadelige effecten te voorkomen door boombeschermende maatregelen? Zo ja, zijn die maatregelen wel afdoende om bomen duurzaam te behouden (langer dan 15 jaar)? Is behoud van bomen op de huidige locatie mogelijk? Bomen kunnen wellicht in depot worden gezet of verplant naar andere locatie. En dan: tot hoever kun je gaan met boombeschermende maatregelen? Als de groeiplaats

van bomen optimaal kan worden beschermd, is het project dan nog wel uitvoerbaar? Doorgaans worden er geen restricties gesteld aan de materiele of financiële omvang van boombeschermende maatregelen. Het principe is meestal dat in het advies een praktische insteek wordt gekozen, geïnspireerd vanuit idealistische streefbeeld. Vaak is nog wel aan te geven op welke manier en onder welke voorwaarden werkzaamheden rond bomen zijn uit te voeren. Als je het jezelf makkelijk maakt door te verwijzen naar een standaardset van alge-

3 min. leestijd

mene voorwaarden, is een dito prestatie tijdens de uitvoering van het project te verwachten. Het is niet vanzelfsprekend dat statische boombeschermende maatregelen effectief blijven met zogezegd dynamische werkzaamheden gedurende de realisatie. Het uitgraven van de bouwput levert doorgaans weinig problemen op. Interessant wordt het wanneer nog wat kabels en leidingen worden geplaatst. Of wanneer de stukadoor, tegelzetter, keukenboer, elektriciën het bouwterrein oprijden en zo dicht mogelijk bij de voordeur van woningen parkeren. Wat te denken bij de aanleg van verhardingen en het inrichten van de tuin? Neem nu de glanzend strakke verharding met opsluitbanden van 10x30 cm, exclusief ontgraving en stelbeton met stelrug, mooie zwarte teelaarde die als make-up over verdichte bodem is aangebracht. Het zijn zomaar wat constatering uit de eigen praktijk. De oorzaak? Niet voorzien, vooraf niet bekend, buiten het bereik van de opdracht. De communicatie met de boombeheerder en aannemer over de looptijd van boombeschermende maatregelen is bij de afronding van bouwprojecten niet makkelijk. Wijzen op het belang van het behoud van bomen om de verstedelijkende omgeving leefbaar

te houden is beter dan dreigen met een boete-clausule. Daar is ook nog wel wat over te vertellen, bijvoorbeeld over de verrekening van schade aan de hand van een taxatie. Het is noodzakelijk om uitgangspunten vast te stellen voor de berekening van de actuele boomwaarde om eenduidigheid te krijgen over het vertrekpunt voor de verrekening van schade. Afgezien van eventuele herstelwerkzaamheden tikt een hogere of lagere actuele boomwaarde door in de hoogte van het schadebedrag. Voorkomen is beter dan genezen, een keer flink je neus stoten is in meerdere opzichten niet leuk, maar het houdt je wel scherp.

Terug naar de fysieke boombeschermende maatregelen. Een zwieper op een zonnig voorjaarsdag tegen de planken stambescherming die zonder verende ondergrond op de stam is aangebracht geeft alsnog dat de stam ontbast. Waardevolle bomen kunnen tot buiten de kroonprojectie in een mooi houten hekwerk worden geplaatst. Maar stel dat het wortelgestel de reikwijdte heeft van driemaal de straal van de kroon? Bomen voorbereiden op een wijziging van het doorwortelbaar volume is mogelijk, maar kost tijd; het gaat niet om het

ACHTERGROND

omzetten van een knopje in een schakelkast.

Er is nog meer te zeggen over het begeleiden van werkzaamheden rondom bomen, maar het laatste punt dat ik onder de aandacht wil brengen, is de evaluatie van maatregelen. Wat is het effect geweest van maatregelen? Ziet het er na uit dat duurzaam behoud geen fictie, maar een feit is? Welke specifieke maatregelen zijn niet goed uitgepakt en waarom niet? Wat is wel goed uitgepakt en waarom? Churchill zei eens: 'Persoonlijk ben ik altijd bereid te leren, alleen vind ik het niet altijd leuk de les gelezen te worden'. Fouten maken is menselijk, ze toegeven en er wat moois mee doen is ook menselijk. Om met Aristoteles af te sluiten: 'Wat men moet leren doen, leert men door het te doen'. Voor zover nog niet genoten, een prettige vakantie toegewenst!

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6803

